

Лондон застрашује Шкоте да ће бити екскомуницирани из ЕУ против своје воље

Новом председнику Европске комисије Жан-Клоду Јункеру Шкотска није била ни на крај памети када је рекао да Европска унија неће примати нове чланице следећих пет година, али је противницима шкотске независности ова изјава добродошла.

Шездесетак дана пред референдум проценат оних који ће гласати за независност попео се са 39 на 41 одсто, али је и број оних који се противе одвајању од Велике Британије такође порастао са 44 на 46 одсто. Број неодлучних смањило се на 13 одсто, а већина неопредељених желела би да Шкотска остане у Европској унији, чак иако Велика Британија одлучи да из ње изађе. Од решења ове слагалице могао би да зависи исход септембарског референдума у Шкотској, од кога стрепе и Брисел и Лондон – и Мадрид и Барселона.

Уколико се за ова два месеца јавно мњење преокрене и Шкоти гласају за отцепљење, то би погодновало и властима у Каталонији које предводе тамошњи покрет за независност од Шпаније и планирају изјашњавање за новембар. Председник каталонске владе Артур Мас отворено је признао да би волео да Шкотска гласа за независност.

Уколико до тога дође, Единбург ће преговарати о положају Шкотске у ЕУ, а то ће бити корисно за Каталонију, каже Мас.

Није једини који очекује да се ЕУ прилагоди новим околностима уколико дође до цепања већ постојећих чланица. Алекс Салмонд, председник шкотске владе, већ месецима иза главне сцене, са експертима у Бриселу покушава да нађе законски оквир по коме би Шкотска глатко прешла у ЕУ као независна држава чим у марту 2016, годину и по дана после референдума, озваничи свој статус.

За то има доста саговорника у ЕУ која се неће лако одрећи територије, становништва и природних богатстава Шкотске. Нити је натерати да чека у реду, заједно са Србијом, Црном Гором, Албанијом... државама које тек треба, за више од пет година, да постану чланице. Званично, међутим, челници у Бриселу су више пута пренели став да ће новонастале државе морати да прођу кроз цео процес приступања, баш као и земље на Балкану.

Противницима шкотске независности Јункерова изјава је добродошла. Лондон тврди да се Шкотска, буде ли гласала за отцепљење, неће вратити у ЕУ пре 2019. Тако би, како тврде припадници покрета „Боље је заједно”, одлазак Шкотске из Велике Британије значио да она напушта и ЕУ.

Шкотска влада то оцењује као застрашивање званичног Лондона. Иронија је тим већа што се у британској престоници води кампања за излазак земље из ЕУ, о чему ће се цела држава изјашњавати већ 2017. буду ли торијевци на власти.

Узалуд је Јункерова портпаролка накнадно објаснила да нови председник ЕК уопште није мислио ни на Шкотску ни на Каталонију када је говорио о петогодишњем мораторијуму на проширење. Шкотска је, тврди она, „потпуно одвојено питање”. То је, како је додала, „унутрашња ствар Уједињеног Краљевства” и Брисел ће „поштовати резултате шкотског референдума”. Ма шта то значило.

З. Шуваковић

(Политика)